පොසොන් උදවයි - මිහින්තලාවයි

※ දැහැමි පිළිවෙතෙන් සසරෙන් එතෙරට

– මහාචාර්ය ධම්මවිහාරී හිමි

ධර්මයට සවන් දීම සහ ඒ පිළිබඳ නුවණින් මෙනෙහි කිරීම නිසා ඇති වන නිවැරදි ජීවන දැක්මේ වටිනාකම. බෞද්ධ විමුක්ති පිළිවෙතෙහි අත්‍යාවශ්‍ය සාධකයක් වූ කාමාශ්වාදය ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ පිළිවෙත පිළිබඳ බටහිර ලෝකයේ වර්තමානයේ ඇතිවෙමින් පවතින පිළිගැනීම.

※ අධිමානසිකත්වය හා භාවනාව

– බළන්ගොඩ ආනන්ද මෛත්‍රෙය මහනාහිමි

ජීවිතයේ සාර්ථකත්වය සඳහා මානසික වර්ධනයෙහි අවශ්‍යතාව. භාවනාව තුළින් පුද්ගල පෞරුෂය ගොඩනැගීම සඳහා ලැබෙන උපයෝගීතාව. බටහිර ලෝකයේ අධිමානසික පර්යේෂණ තුළින් හෙළි වෙමින් පවතින – භාවනාවේ වැදගත් ප්‍රතිඵල.

※ මිහින්තලා ආලෝක පූජාව හා එහි යටගියාව

– චතුරිකා කැළුම් අරත්තනගේ

1963 වර්ෂයේ ඇරැඹී – ලේක්හවුස් ආයතනයේ අනුග්‍රහයෙන් පවත්වන මිහින්තලා පුදබිම ආලෝකවත් කිරීමේ පින්කම පිළිබඳ ඉතිහාස කතාව.

※ ඉතාලියේ ෆිරැන්සි නගරයට දහම් සිසිල බෙදන සමාධි විහාරය

– සුදීපා දමයන්ති කුමාරසිංහ

ඉතාලියේ ෆිරැන්සි නගරයේ විියා කාර්ලෝ දෙල්ප්‍රේතේ හි පිහිටි බෞද්ධ විහාරස්ථානයක් පිළිබඳ තොරතුරු. ශ්‍රී ලංකාවේ සිට එහි වැඩම කළ භික්ෂූන් වහන්සේ විසින් පවත්වාගෙන යන මෙම විහාරස්ථානය – ප්‍රධාන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ සිරිත් – විරිත් අනුව එරට වෙසෙන ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ හිතසුව පිණිස කටයුතු කැරෙන විහාරස්ථානයකි.

※ කලුගලට පණ පෙවූ මිහිඳු මහ ́රුත් වදන්

– ශාස්ත්‍රපති අරම ධම්මතිලක නාහිමි

මිහිඳු හිමියන් සමග ශ්‍රී ලංකාවට පැමිණි විවිධ භාරත කලා ශිල්පීන් විසින් මෙහි කලා ක්ෂේත්‍රය තුළ ඇති කරන ලද නව පුනර්ජීවනය. ගල් කැටයම් ආශ්‍රිත කලා ශිල්පවල ඇතිවූ ශීඝ්‍ර සංවර්ධනය ප්‍රධාන වශයෙන් මෙම ලිපියෙන් විග්‍රහ කැරේ.

※ තෙවැනි ධර්ම සංගීතියේ ප්‍රතිඵලය මිහිඳු මාහිමි සම්ප්‍රාප්තියයි

– රැලපනාවේ ධම්මජෝති නාහිමි

මිහිඳු මාහිමියන්ගේ ලංකා ගමනයට බලපෑ තුන්වැනි ධර්ම සංගායනාවේ ප්‍රතිඵල ධර්මාශෝක අධිරාජයාගේ අනුග්‍රහයෙන් පැවැති තෙවැනි ධර්ම සංගායනාව නිසා ඇති වූ බෞද්ධ ප්‍රබෝධය – ධර්මාශෝක රජතුමාගේ ධර්ම ප්‍රචාරක සේවයට බලපෑ අයුරු.

※ මහින්දාගමනයෙන් සිදු වූ සාරධර්ම පෝෂණය

– මහාචාර්ය චන්ද්‍රිම විජේබණ්ඩාර

මිහිඳු හිමියන්ගේ ලංකා ගමනය නිසා ශ්‍රී ලාංකික සමාජය තුළ සිදු වූ සාරධර්ම වර්ධනය මිහිඳු පණිවිඩයෙන් කියැවුණු ජීවන දර්ශනය හා ඊට අනුගත වූ චර්යා රටාව නිසා ලෝක ප්‍රජාව අතර ඉතිහාසගත කීර්තියක් අත්කරගත් ශ්‍රී ලාංකික බෞද්ධ සමාජයේ කතාව.

※ සසුන් මඟට පිවිසෙන පිළිවෙළ

– ඇලගමුවේ සෝමරතන හිමි

කුඩා දෑ සිට ලොකු දෑ දක්වා – සරලත්වයේ සිට සංකීර්ණත්වය දක්වා අනුක්‍රමයෙන් අවබෝධය ලබන අයුරු පෙන්වන මිහිඳු හිමියන්ගේදේශනාවකට අර්ථකථනයක්, පොසොන් පසළොස්වක පෝද ධර්ම දේශනාවෙන්. පුද්ගලයකු සසුන් මගට පිවිසෙන අනුපූර්ව පිළිවෙළ දක්වන දර්ශනික අගයකින් යුතු ධර්ම කොට්ඨාශයකි.

⌘ කොත්මලේ මහවැලි මහසෑය

– සීසර් සුදුසිංහ

කොත්මලේ ජලාශය ඉදිකිරීමේදී ඒ සඳහා භාවිතා කිරීමට සිදුවූ භූමි ප්‍රදේශයේ පිහිටි සියලු ආගමික සිද්ධස්ථාන සංකේතවත් කිරීම සඳහා ගොඩනැගුණු චෛත්‍ය පිළිබඳ විස්තර ඇතුළත් ලිපියකි.

⌘ සැනසුම් මඟ

– ගංගොඩවිල සෝම හිමි

ලෝකය සහ ජීවිතය පිළිබඳ යථාර්ථය වශයෙන් බුදු දහමෙහි දක්වෙන චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්ම අවබෝධ කර ගෙන ඊට අනුකූල වූ විමුක්ති පිළිවෙත ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් පුද්ගලයකුට ලද හැකි සැනසුම් සුවය.

⌘ බොදු සිත් පහන් කරන අටමස්ථාන

– පියතිස්ස කුමාරසිංහ

අනුරාධපුර පිහිටි ප්‍රධාන බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන අටක් ලෙස සැලකෙන 'අටමස්ථාන' නමින් හැඳින්වෙන පූජනීය ස්ථාන අටක තොරතුරු.

⌘ මිහිඳු දහමයි සොබා දහමයි

– ආචාර්ය අලුත්වැව සෝරත නා හිමි

මිහිඳු හිමියන් ශ්‍රී ලංකාවට රැගෙන ආ සත්‍යයේ පණිවිඩය තුළ ඇතුළත් වන සොබා දහම පිළිබඳ විවරණය. මිහිඳු වදන් සමූහයක්, මිහිඳු හිමි පිළිවෙතත් – සොබා දහමත් අතර පැවති අපූර්ව සබඳතාව.

⌘ බුදු සමය රට රටට ගිය හැටි

– ලෙනගල සිරිනිවාස හිමි

බුදුසමය විවිධ රටවල ව්‍යාප්ත වූ අයුරු දැක්වෙන ශාසන ඉතිහාසගත තොරතුරු. ධර්මාශෝක මහාධිරාජයාගේ ධර්මදූත සේවාවේ සිට – එදා මෙදා තුර බුද්ධ ශාසනයේ ව්‍යාප්තිය සිදු වූ අයුරු.

⌘ පුරවැසි යුතුකම් හා වගකීම්වලට මිහිඳු දහමෙන් ලැබුණු පාඩම්

– බී.ඒ. විමලසේන

ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය පාලනය හා සමාජ සංස්ථාව විධිමත් කිරීමට මිහිඳු හිමියන්ගේ පණිවිඩයෙන් ලැබුණු අනුබලය. යුතුකම් හා වගකීම් පිළිබඳ මිහිඳු දෙසුමෙන් සිරිලක ජනතාවට ලැබුණු පාඩම්.

⌘ මිහිඳු පුරාවත කියන පොසොන් වත

– ඒ.එම්. ප්‍රේමරත්න

මිහිඳු මාහිමියන් සිරිලකට රැගෙන ආ දහම් පණිවිඩයත් එම පණිවිඩයේ ප්‍රායෝගිකත්වය පෙන්වන මිහිඳු හිමි චරිතයත් ආදර්ශයට ගෙන – වර්තමාන බෞද්ධයා පොසොන් දිනය හා ඉන් මතුවට ජීවිතය හැඩ ගස්වා ගත යුතු ආකාරය.

⌘ ප්‍රාග් මහින්ද යුගයේ ගෘහ නිර්මාණ හා කලා ශිල්ප

– මාලිංග අමරසිංහ

මිහිඳු මාහිමියන් ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කිරීමට පෙර යුගයේ මෙහි තිබූ ගෘහ නිර්මාණ හා විවිධ කලා ශිල්ප පිළිබඳ තොරතුරු දැක්වෙන ලිපියකි.

⌘ මිහිඳු චරිතයෙන් ළමා – තරුණ පෙළට ගත හැකිආදර්ශ

– ඩී. සද්ධාසේන

ළමා වියේදී තරුණ වියේදී මිහිඳු හිමි චරිතයේ කැපී පෙනුණු සුවිශේෂ ගුණධර්ම. ළමා හා තරුණ පෙළට මිහිඳු සිරිතෙන් ලබාගත හැකි උතුම් ආදර්ශ සමූහය.

⌘ ධර්මාශෝක රජතුමාගේ ධර්මය

– අත්තුඩාවේ සිරි රාහුල මහ නා හිමි

රාජ්‍ය ගණනාවක් ආක්‍රමණය කොට – යුද්ධයෙන් එහි තම ආධිපත්‍යය පතුරුවා ලූ අශෝක මහාධිරාජයා – සත් වස් වියැති බෞද්ධ සාමණේර හිමි නමක් දෙසූ බණ අසා අහිංසා පිළිවෙතට පැමිණ – තමන් අවබෝධ කරගත් නව ධර්මය ලොවට පහදා දීමට උත්සහ කළ අයුරු.

⌘ මිහින්තලා පුවරු ලිපියෙන් කළමනාකරණ පාඩමක්.

– අගලකඩ සිරිසුමන හිමි

ක්‍රි.ව. 956 – 972 අතර රජ කළ හතර වැනි මිහිඳු රජු විසින් පිහිට වූ මිහින්තලා පුවරු ලිපියේ ඇතුළත් තොරතුරු තුළින් හෙළිවන කළමනාකරණ ක්‍රමෝපාය. ශ්‍රී ලංකාවේ පැරැණි විහාරාරාම හා සුවිශාල අධ්‍යාපන ආයතන තුළ පැවති විධිමත් කළමනාකරණ ක්‍රමවේද.

⌘ සිරි ලක් සමාජය පුබුදු කළ අනුබුදු මිහිඳු පිළිවෙත

– රෙජී වීරමන්

බුද්ධ ශාසනයේ ව්‍යාප්තිය හා සමාජ ප්‍රබෝධයක් ඇති කිරීමට ඉවහල් වූ මිහිඳු මාහිමියන්ගේ උපාය මාර්ග. අධ්‍යාපනික, සාමාජික හා සංස්කෘතික වශයෙන් සිරිලක සමාජය තුළ නව ජීවයක් ඇතිකිරීමට බල පෑ මිහිඳු පිළිවෙත.

⌘ Moral degradation in society : Buddhist approach

-by Ven. Prof. Bellanwila Wimalaratana

⌘ Mahinda Thera came by air

-by Aryadasa Ratnasinghe